

Издава се суботом

Цијена:

За ЦЕТУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ на годину 4 ф., на годину 8 ф., на четврт годину 1 ф. и 50 мачака.

За ВОСНУ и ХЕРЦЕГОВИНУ и све остале земље у ЈУГОСЛАВИЈИ на годину 10 ф., на годину 18 ф., на четврт годину 5 ф.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Преводите наше се у складу са новим издањем новог издања администрације „Глас Црногораца“ на италијански, а може се и на српски језику и на руски у Котор. Доносимо и о уредништву, Рубрика се не тркају.

За издање наше се, по простору наше овуку из новца, и постоје од рада на први пут, а по сада давају по 5 мачака. За издање наше се по дуго трајање наше се.

Адреса универзитета варшавског.

Исполняется ныне четыре столѣтія со времени начала деятельности Славянской печати, основанной въ Черныхъ Горѣхъ, славными вождями Сербскаго народа. Великое культурное орудіе, оставленное Славянству въ наслѣдіе Славянскими Апостолами, кирилловская азбука, которымъ пользуются ныне для изрешенія работъ своей мысли 80 миллионовъ Славянъ, въ томъ числѣ и мы, жители въ металлъ, твердо стала служить Славянскому Югу и Востоку въ Черногоріи, этого гитара Славянскихъ орловъ, сохраняющихъ въ теченіе вѣковъ незыблемость и непреклонность головы подъ иго турецкихъ завоевателей.

Высоко цѣня мужество, стойкость и силу храбраго народа Черногорскихъ богатырей, столь рано и притомъ въ труднѣйшее время жизни Славянства пополнившихъ значеніе кирилловской печати, Императорскій Варшавскій Университетъ вмѣстѣ съ тѣмъ вспоминаетъ вѣковыми снѣги Черногоріи съ Россією, впечатлѣніемъ кровью въ общихъ трудныхъ бояхъ и акриденіемъ вѣчною дружбою во вѣковыхъ сношеніяхъ.

Въ виду этого Императорскій Варшавскій Университетъ съ крайнѣмъ запада Россійскаго Государства привѣтствуетъ правдоподобно 400 лѣтній юбилей первой Славянской печати въ Черногоріи и желаетъ, да растетъ и ширится на благо Славянства употребленіе кириллицы, этого великаго орудія Русскаго и Славянскаго просвѣщенія.

Варшава, 16-го Іюня 1893 г.

Ректоръ Императорскаго Варшавскаго Университета

Иванъ Щелковъ

Адреса харьковскаго университета.

Императорскій Харьковскій университетъ, воздавая должную дань уваженія доблести храбрыхъ Черногорцевъ, отстоявшихъ свою самостоятельность при политическомъ крушеніи почти всего Балканскаго полуострова, высоко цѣнитъ и работы ихъ о просвѣщеніи, работы, которыя не повидали немилости Черногорскаго Государства даже въ самое тяжелое время ихъ борьбы съ торжествующимъ повсюду вокругъ мусульманствомъ и которыя такъ ясно выразились въ открытіи первой кириллицы типографіи на славянскомъ югѣ.

Возникшая еще въ послѣдней четверти 18-го вѣка, первая послѣ изобретенія книгопечатанія, Ободская типографія Черновиной государственной службѣ славянскому югу своимъ изданіями, такъ и тѣмъ, что продолжила дорогу для дальшаго ряда такихъ же учрежденій, не замедлившая появиться вслѣдъ за нею въ другихъ сербскихъ краяхъ: Гораждѣ, Рузѣ, Грачаницѣ, Милешевѣ, Кіаградѣ, Мришній деревѣ и въ Сандра. Вѣсело вѣрится, что доставляемый почтой Черновиной издавательство и на открытіе первой Киевской кириллицы типографіи.

Многочисленными изданіями этихъ нормъ мастерства славянскаго книжного дела расходившая по всему Православному южнославянскому краю, и темъ, между прочимъ, свидѣтельствуютъ издателямъ изъ, изданнымъ и теперь въ самыхъ удаленныхъ местностяхъ, не только сербскихъ, но и болгарскихъ. Славянское таинство расцвѣтало славянскаго духовнаго просвѣщенія, типографія эти вмѣстѣ съ тѣмъ являлись твердымъ оплотомъ и народнаго славянскаго самостоятельна среди южныхъ славянъ въ первомъ вѣка турецкаго господства.

Въ виду такого важнаго значенія Ободской типографіи Советъ Императорскаго Харьковскаго университета съ живѣйшимъ сочувствіемъ присоединяется къ частному члену четырехсотлѣтней ея годовщины и желаетъ славнымъ Черногорцамъ свой искренній привѣтъ по случаю торжества, посвященнаго памяти столь знаменательнаго событія въ исторіи ихъ духовной жизни.

Г. Харьковъ, Іюня 24 дня 1893 года.

Ректоръ Императорскаго Харьковскаго Университета, Действительный Статскій Советникъ и владѣлецъ Михаилъ Алексѣевичъ.

Секретарь Совета Недворинъ Саватій и Канцеляръ М. Милославскій.

Viro Illustrissimo, NICOLAO, Principi-Nigromontano ac Berdensi, alumni Oxoniensis Academiae juniores S. P. D.

To et civitatem tuam seriem quadragesimas ob artem typographicam apud vos institutam fausto omino agentes toto ex corde salutamus. Duum vobis rem tam praeclaram celebrantibus Alma Mater nostra se ulter consociaverit, visum est nobis quoque adolescentibus et nostram proferre gratulationem. Inaugni quidem vos laude cumulandi estis, quod apud montes vestros tam mature tantam artem ita accepistis, ut, qui per tot annos sacrosanctam libertatem quam in celis aquilae nido conservatam fovistis idem artibus humanioribus exultis. Mu-

arum diligentissimi fautores exultetis. Nec vero vobis deficit sacer illo vates, Petrus, qui omnia carminum et saeculoquentia admirationem etiam hominum occidentali ad se attraxit: quin artem quam jure hereditaria nactus te ipsum poetam egregium, haud sane nobis ignotum praebuit. Ergo ave, Illustrissime Princeps, et instituta ab avia tradita summo studio exituque optimo sicut ante promoveas.

Datum Oxoniae Calendia Julii A. D. 1893.

BEAUSMAN.

Преводите наше мужу, НИКОЛАИ, Князу од Цне Горе и Берде, слави питомца Университета Оксфорда нашу срдечно поздравља.

Од снега срца поздрављамо Тебе и Твој народ, који срећно прославља 400-ту годишницу изобретња писмених штампаних у самој средини. Како се наша „Универзитетска Мати“ из своје сопствене побуде придружила тако плодотворној свотковини, учинило се и нама, мањимъ лудича, да је право да поднесемо и наша честитанја. Великомъ славомъ у истини наша Вас славити, што сте тако рано у наше горе примили тако моћну писменицу, те, сачувавши крозъ толико година свету слободу као у орловскомъ гнијезду високомъ, мајесто изломарили човѣчанственије писменице, него сте се поклањали као ревниоси приврженици Муза. Јер ето се међу нама јавио овај свети писменик, Петар, који је савршеномъ сладостоју свога писменства дивљене и самога западнога свијета на себи привукао. А и Ти сам, који си приближио ту писменицу као по некомъ праву наслѣдства, показаво си да си шемонит писменик, који мајеси нама исповнат. С тога здравно. Преводите Княже, и врши и даље са свомъ ревностју и пунимъ успѣхомъ, који То је и до сада пратио, предања и свијето, што су Ти из Твојихъ старихъ оставили.

Дано у Оксфорду, 1-ог Јула 1893.

BOESMAN.

*) Така јавна ову само Университет. — Преводите предлажемо.

Адреса археолошког, историјског и етнографског Друштва при Царскомъ казанскомъ университету.

Четири столѣтія минуло съ тѣхъ поръ, какъ славная старая Земля, предѣлъ кишини Черногоріи, стала подниматься добрымъ подвигомъ распространенія кишини и обрадованія въ южныхъ областяхъ Славянства; въ 1493 году изъ Ободской Типографіи вышелъ Осмогласникъ, первая книга, печатанная кириллицей.

Изникши въ тяжелую годину борьбы славянскихъ племенъ противъ наплыва съ Востока италийской волны, Ободская типографія, востановившая Црносавичи, развивалась въ строго-славянскомъ направленіи, защищая свободу и вѣру страннымъ. Воспитаніе изощрило неогладимую печать на умовѣ. Добрымъ сѣменемъ, посеяннымъ въ періодъ образованія, возрастая на жезленномъ поприщѣ, опредѣляла характеръ ея деятельности на всю жизнь. И вотъ 400 лѣтъ животи. Ободская типографія, охраняя съ первыхъ же своихъ шаговъ остатки сербскаго государственности отъ сокрушающаго все и вся туркискаго нашествія, и прики держитъ на насъ „Православіе и свобода славянскихъ племенъ.“

Что сказать на славномъ рубежѣ юбилей учреждений?

Ты, Ободская Типографія, въ лицѣ твоѣмъ просимымъ Державной штампари, преусибила и въ градуція времена и господству на югъ Славянства, разгоняла облачную мглу и способствовала освѣщенію сѣтливыхъ науки пути истины, идущихъ на службу благо челоѣчества!

Намъ, братья Черногорцы и Ваше Высочество, Общество Археологическаго, Историческаго и этнографическаго при Императорскомъ Казанскомъ Университетѣ шлетъ привѣтъ отъ края до края земли Русской, искреннѣйше участвуя въ торжествѣ Ободской Типографіи по случаю исполненія 400 лѣтъ ея существованія!

Предѣдатель Общества, Заслуженный Ординарный Профессоръ Н. Опрснъ.

Членъ Совета Общества, Профессоръ А. Александровъ.

Н. д. Секретарь М. Смирновъ.

ИЗЛЕТ ПРЕКО ПОДГОРИЦЕ НА СКАДАРСКО БЛАТО

Од Рајске до Подгорице народ је дочекао госте у Хришћанима, на Кршачкој Каменици, на Кокотима и код Горице у Ђешко пољу са здравницама и са највећом радошћу. На Кокотима су се гости одморили под лавовима и на простртиме њивима од ливањског грања. Ту је ливањски командир Самон Вукчевић поздрављао госте с њиховом добродошлицом и понудио им гостопримство Ђешчанске паше. Било је то одушевљено поздрављање, у ком одушевљено један гост дохвати једном Црногорцу револвер и на њега и испали га. У том тренутку одлази му се до три хиљаде метара и револвер и тек труба, по наредби господ. Војводе Пламеница, наустава ту палубу, да се не би већа несрећа догодила.

Ово гостопримство народно, које је госте дочекало на пут, може да протумачи, како су гости лако подијелили овај пут у највишим часовима велике жега јулашког дана.

На Крушевцу такођер су се гости одморали и освежили се ливањем паше у Кршачкој Каменици. Али послије на Дукљу, по жеги поподневног сунца, била им је најтруднија.

У Подгорици. Зети и на Старчеву.

Чим се сазнало из програма централног одбора Цетинског на пријелазу, да ће гости доћи у Подгорицу, одјасе се одма саставио пододбор да учини припреме за дочек; пошто је подијелом рад — овај је с пољом припојио на посао и све је уочи дана било готово. Сва главна црква, све улице окићене су барјацима, а улицама, која вода тресе при улазу Рибнице и Мораче у општинској банти, као и свуда око трезе подижући су славољуби од зеленог лишћа и грања. Споменик на средини пјаче окићен је био мјешаница и барјацима, у средини којег бјеше натпис „Добро дошли“.

Народ у свечаном руку вањаша бјеше да своје младе госте дочека; — од уласка у Миркову варош до Споменика густи редови народа прекрили су бјеху пјачу: мјесме старешине чекају пред спомеником у наредном реду. Гости су пред Подгорице другим обалом Мораче пошли на Дукљу и око 3 сата по подне стигли су у Групање топова са Габје на Рибници. На уласку у Миркову варош изајаше из кола и упутило се правце Споменику. Гости предвођане предвођени Епископ Јачки у миру г. Никанор и г. В. И. Пламеница, наш војни министар; над су стигли пред Споменик, поздрављају га је председник Општине Подгорице г. С. Саван Лукачевић кратким али изгрозитом добродошлицом, коју је завршио са „живили гости и добро вам дошли!“ Предвођени Епископ одговорио је на добродошлицу дијалектним говором, који је често прекидао са „живили!“ и „живили!“

Затим су гости разиђени по одређеним ставовима у највишем реду. Треба онда да нагласимо, да су сви гости, што су дошли на главну свечаност на Цетине и на Обод, дошли и у Подгорицу.

Пошто су се гости одморили, пред којим пошлаци су разгледати варош; ишљели су Рибницу, где се родно и крстило уједињено Српски земља Немачка; ишљели су праву, на коју предање говори да је грађа из доба Немачке; ишљели су Вулиће и Вуковића бријег на Морачу, где је живио Војвода Вождар Вуковић Подгоричанин, српски штабнар у Мацима. Могао су ишљети и Дрво (Дресу) за које учени г. Јастребов долази да је ту била Митрополија Зетска. Напоследку ишљели су народ православне, мухамеданске и (арло мало) римокатоличке вјере, али сви једне српске народности и сви ће ово српски материја језик говори.

У први мрак варош је осмијетљена како луке тако и дућани — сви простор пјаче и улице са базилонима,

Споменик и Читаоница бјеху пирамидално са свије стација осмијетљени. На 8 сати гости су се јели на трезу да мисају. Треса је била дијалект осмијетљени; на два чела били су дијалекти српски и немачки на једном. „Прислава 400 годишнице Ободског штабнарије“ на другом „Слава српским штабнаријама“ све је оно било дијалект осмијетљени великим и малим народним тробојкама.

При вечеру приуздавајући паше је П. В. Господару представљени г. Епископ Никанор, наш које здравнице наше пјевачко друштво „Врхушко“ под управом г. Ф. Јерговића отијели црногорску химну. Затим је другу здравницу паше г. В. Пламеница; ал овим говорио је господ. Милићеве академици у своме српским штабнаријама, на завршетку које бјеше одлази се „Слава им.“ Дале нашо је здравницу г. Стоја В. Поповић, управник Тенедског завода; он је у дијалекту својој здравници казало како Подгорица поред опште црногорске славе поноси се у овој слави и са именом једног свог великана, који се међу прве из пољу овогине радиле одијелило, то је именом Војводе Вождара Вуковића; поменуто је тачај Подгорице историјског гледати Српског и завлази је Подгоричанима на дијалекту дубави, који су из предузети и на обилатом гостопримству. Ова је здравница поздрављена са бурним „живили!“ г. Стеву су Подгоричани захвалили и на рукама га носили. За овим је г. Стева Поповић Вацки паше здравницу свима гостима Славословом, заступљеним на овој трези. Ова је здравница поздрављена са „живили!“ и „живили!“ и наш славе пјевачко друштво и јаци најмјешине пјевали су патристике пјесме.

На почетак вечере заглављено огњеним на Старом Граду (порушеној тврђави) на свечану Рибницу и Мораче, на брду Љубовићу, Горици, Фундини и Малом Врду; сва су ова брда у непосредној близини акроши, на којима су били турски шмицери на прошлог рата, осам Фундини, која је даде у Кучина и у којој је 2. јула 1876 била ова знаменита Црногорска побједа, где је турска војска јаво савијена и поражена била. — Предвођени Епископ Никанор директно овим призором догаи се и изговорио: „Слава и вјечна слава јунацима нацим око Подгорице, којима су пошле поштанице овакве!“ Сви узвикнуше: „Слава им!“

Још је г. Епископ поздрављао народом Чешком, на коју здравницу чешки заступник г. др. Черни на чешком језику изговорио је врло дијалекту здравницу; г. Черни био је предмет оваквација и на рукама је пошле са уоканцима: „Живили Чеси!“

За тим је паше здравницу гостима г. окр. кан. Јован Лавић у име грађанства и околине, захваливши свима што дођаше, да ову свечаност свечаност у браћу заједници прославило; завршио је са живили гости, које се од народа Подгоричког у више пута понављало, и њаци пјесму „Врхушко коло“.

За тим устао је г. Саван Вјетановић уредник „Срп. Гласа“ у Задру а паше је здравницу Гледати; он је у дијалекту свом говорио ређао наслов овог поздравља за човјечанство и наслов хуманитарног заједнице за младе и славе народе; могао је изгледати изгледати на овој прослави г. Хардија да му од стране свију на трези отијели телеграфски поздрав и жеља да дуги поживи и да његове приредбе идеје за срцеби народи оствари. Завршио је са: „Живили Гледати!“ који се узвик дуги омио г. Хардија захвалио је врло дијалекту на здравници здравници је у здравници Кршачи и народа црногорског; узвикима „живили!“ не бјеше краја; и г. Хардија су на рукама носили.

Овако одушевљеним и поздрављеним гостима предложио представљени г. Епископ како предлажући на трези да се пошле П. В. Господару телеграфски поздрав са трезе од стране

гостију које је од свију најодушевљеније примљено; телеграф је Господару и гостима прочитан; у пашу се шаљаше Господару и изражују се највише жеље на Паша и његов народ; даде се тако како су вома изгледати са гостопримством у Подгорици, и т. д.

Још је отијели једна денена Нископом Нископресоситиу г. Митрополиту Митрополиту, од кога је одговор и благослов Још на трези билим гостима дошао, те су сви узвикнуле; „Живили Митрополиту црногорски Митрополиту!“ Госп. Марком уредник Ливонског „Гласништина“ овако је одговорио на здравницу подијуту министарству:

Нископомитована Господо!

У име наше другона, представљеним црногорским штабнама изази Црне Горе, држави прво свемо да јунацима поздрављају, најодушевљеније благословило са здравницом, која је изговорила у своме почетку. Врло радосно изговорила смо се у своме Црну Гору, не само да ошмицели нашом читаоцима значајну културну прославу 400 годишнице ободског штабнарије, него и да сами лично саучествујемо у овој великој и значајној на цијело Славослову светковини. Овако, у предјелу Црне Горе прије 400 г. изашла је прва штабна книга са највише славословом словима, која су нам предали и посветили славослову аистоло са. Кирил и Методије, и која — на највише дубавом објекту — савременом бјаше примљена свијом славословом народностима, због тога што је у њима наша природа и славословом и своме и њим највише се могу изражити гласови славословом славословом језика (чује се: живили! живили!) Ми, Руси, могамо заблагодарили врлом Црногорцима да то, што су упрте они отпочели штабнама славословом словима и прије по што су Руси распространили ово писмо и тако су подијали тамо славословом културу и живиљности.

Овако се мени чуло да сам унијет. Јест, јесам унијет и, као тама, желим највише унију у своме слогу, али дајаше, једнодушно ја, дубави и веровијетности између свијех славословом народа. У овој унији, у поздравности, дубави и слогу ми Славослови могамо би представљати граду културну аистоло, коју смо у унију не би могамо обрети (са стране одушевљеног гласом одобрено). У име сав славословом слогу, дубави, братства и једнодушности подносим ову здравницу у част наше браће Црногорца, који својом културном слогу, једнодушности и јунаштом изгледали су цео свијет и који нам служе достојним примером у правцу славословом солидарности и славословом братства. Живили црногорски народ! (У овоме опште одобреном умету оратора на руке и пошесом ово трезе са узвикима: „Живили Руси!“)

Дале здравницу је држао Пречасни Прота Которски господ. П. Мишор. Он је у дијалекту свом обротио пажњу свијех на слогу и дубави Подгоричких грађана све три вјере; овјетовао је да ту слогу уздрже, да никад не забораве да су једно народности, крви и језика, да сви поштују своју вјеру а да вјера никоме не треба да буде на сметњу, да један другог дубави и познамо и да се као прави браћа слажемо; изјавио је жељу да та дубави устрије да се све наше шири и јача. Затим устао је врло Бокел, старца Павла Каменировић са овом здравницом:

Ово гласило сополова,
Где на брзи често нас,
Силом прала у олову
Умету се гласио лав!

Даво се је примљено
У њакоски перивој,
Боје често претворило
У медених пеларој!

Наш суверен медном сласти
Црногорски свави гост
Сви обавио да се чисти,
Не сме да аистоло је пост.

Подгорица на Морачу
Тај Епископ ре' би рај,
Примала је свију браћу
У братственим лагуну!

Кад је браћу, пријатеља
Дочекала свесно,
Тад је радост и весело
Срца сва преузеле! —

Да олажа даи весело
На помоћ ми... чиница,
Те уз ову аистоло жељу:
Живили Подгорица!

Још су пашили здравнице Госп. Стева В. Поповић окружним старешинам и председнику Општине захвалили им што су пошми своју дужност; даде поздрављивали су представници учитељског и типографског удружења и Кршачке Србије.

Сви мјесми старешине како грађански тако и војнички служили су трезу стојећи и свијема је гостима било виђети да трезу служе и приредбе одборна момча мухамеданци и православни. На трезу је сјело до 300 особа, јер је био познати виђеније луди на околице, међу којима г. Војвода Марко Миланов који је такођер паше здравницу гостима.

Народа је око трезе било много и без сметње гостима. Пред савршетак трезе пашени су патристе од бенгали и ронкете пуцају у ваздух — изгледало се као заједно над китом трезом подгоричких милах гостпријеме дијело, ведро небо, тако да и сви природи на руку била, да он свечано воче што лепше и свечаније буде. Кад се поуставило са трезе, играла је младеж Подгоричка „Зетско коло“ и тако текло по ноћи гости су пошли да се одморе, јер ће сјутра-дан на 6 сати отпутовати преко рјаче Зето, Скадарским језером, на острво Старчево. Сјутра-дан Подгоричани ишљали сви да госте испрате и пожели им срећан пут; многи бјеху ујели на коњима — паше до 30. — да госте испрате до Старчева и ту као преставници Подгорице да нарастосу свога земљана војводе Вождара учествују.

Поморка кола и коњаника кренула се, и на више стотина грла изори се: „живили!“ и „сребран пут!“ — Владика у првим козима благослављао народ на се да као савијат путника; стига у саво Српску, где пред црквом под лавовима од мурава (дубави) постављена бјеше треза пуна нића и јестина, и за трезом упараћен народ тога селца, женско и мушки, са својим старјашинама и свештеником на челу дочекали су госте са узвикима „живили!“ и „живили!“ и свијом свечану своду; — ово је ова црква, коју је пошетио први Господар на сребро младијубер Дома Петровић-Његоша Владика Данило, кој су подгорички Турци у њој ухватили и објесили му крст о прату, на који су га хтјели набити, да не би могле и откупити народи зетског, црногорског и брдског. — Дошавши гости код народа, Владика благослављао и изговори народу одушевљено бесједу; напоменуо како су пред историјским спомеником, где је основан династија је Петровић-Његоша ухваћен пошмо о прату колац као Христос крст на Голготи, препоручи народу харисту и прирјешеност Господару и његовом Дому. Затим пошмо је у цркву поклони се Бојжјем оттару, а по тим изјели су сви гости на пашу трезу, око које младеж играло Зетско Коло. Здраницу је паше г. Милићеве у свому Владици Данилу; а г. прота Митрополит (ах оно му је била последна вјер је сјутри дан на Рибници умро) народу Зетском, који је за 400 годишњег робов на очувао своју свату вјеру, народност и обичаје те аистоло своих јуначких предка. Пошто су се гости ту подијелили и одморили, кренули су се поздрављали од Зетана са „живили!“ — и после једног сата стигли су на Плавину, где су затекли онет пашу трезу и Зетана са својим старешинама на окупу. Владика Никанор и онде је говорио народу настреску бесједу и благословио Господара и народ, на чим је народ одушевљено кливало „живили!“

Пошто су се одморили наметло је ручак, уз који је било одушевљених здравница за напредак Зето; на будући је свад зети Плавинци изишља, то се морало ићи на Зетину (другом пријелазу речном) и то пјесме, да неби коцијини даугубили, јер им се требало враћати преко Подгорице на Рајску, да госте ту изчекају. Од Плавине до Зетине путовао се 20. минути и ту смо се укрцали у 10 лађа Кршачких; кад смо изишли на рјечу Зетину

на језеро, у којем чекаше параброд „Даница“ на коме бијаше Н. В. Митрополит са Цетиња г. Митрополит са Ц. Руским Министром Резидентом г. Аргирополем и сотретаром г. Вуриселом. И неколицина чланова Цетињског одбора. Колико је параброд могао прими-ти особа примио је, а остале лађе закачио је на собом, те смо на 11/2 сат већ стигли на Старчево. Ту су нас дочекали Сеочани, Причани, Мурићи и Шестани са својим војеним и грађанским старешинама. Старчево је мало али врло живописно острво; у њему је прима задужбина Н. Вождара Вукотића, врло добро још очуана; при-ципи је привидно и десна мјесто за дна гроба ће почивају остаци и. Вождара пренесени из Мстак — и његове жене. Црква је од врло велике архитектонске приједности; од пристани-а прве копачке највише се на стару лдму и њене басаме; отаривши и велики ивијела манаја; још се при-ично држемо до некадашњег манастира. Старчево је обучено довреном гором; у средњим острва на једном пролазу има ледне; ту су пријодни станиони поменутих села ивијали хладни и постанци за госте трезу пуну ивија и јестина; а како су приу и острво вијено декорисали, славолуцима на све-тробајама омити! — то нам се меда-инисти: заслуга за све ово припада на-роду побројаних села безразлико вјере и имовин старешинама. Снима им ела: они су сами по споразуму са Подгоричким пододбором прихватили се све учинити, труд и трошак узложити. У лијеном реду а у живописном народном руку ставе бјеху пикове приједне жене, да ову свечаност своим народним игра-ма умелачају на опште задовољство. Онда чим се стигло поврло је народ у приу и на гроб Н. Вождара, који бијаше омијен вијеница и често којег бјеше велики крет и наважија, те се отиоче нарастне, који је Преосвештени Митрополит Митрополит са свештениством у одежде одслужено. Гости и народ побројно су одстојали нарастне са поштомцама у руци.

Онда војвода Вождару и вјечна му памјат! оризо се из народи који приступили кољиву. Затим се погми-трало народно коло и игре, на се за-сјело за трезу у пола један сат по под-не. При ручку нашо је прву здравницу Преосвештени Митрополит Митрополит Н. В. Господару: натим нашо је пре-часни г. Вућин парох и изасланик православног оштинс Дубровачке и у лијеном говору одо је пошту Н. Вождару и свим трудбеницима старе Српске Штатарије; затим нахваљно је нареду на околице Старчево, који су овако лијепи госте дочекали и почастили; казао је да се веома радује што види православне, римокатолике и мухаме-данце обратиле се на овој свечаности у Старчево у великом броју наступиле; препоручио им је да тако и даље уотрају у међусобном поштовању и брајкој дубави, као што и јесу браћи једне крви и језика. Свој дини говор завр-шио је похваливши се Митрополиту на дочек Подгоричана и на мету солидар-ност вјера. Пошто је нашо здравнице настала тишина од многобројног клица-ња „Живко“ и „живко г. Вућин“; устао је преосвештени Митрополит и нашо је здравницу Н. Величанству Цару и Великом народу Руском овом здравницом:

Када смо је Црна Гора била у радости, кадста спунујом правом могу рећи, да тава у највећој мјери и дини ојећа, да ти, што у својој ордони види оунијено мило госте и драгу браћу своју, која на своју крајну славосту чини од великог задовоља, брајкога и њима свагда толикога Руског мира, да њашта омет Српског Јадранског мира у брајна кола оунијени поштане, да е нама једно преселено ову културну свечаносту 400 годишнице Обод-се штињарије, која је много помогла, да се у овима крајина очувају наше вјерске и народне свечане.

Пресвештеном Господу, мили гости, нашо длава у нашо ордони, под умињено-м клица Господару Књаза Николаја, и под клица крајина Црногорца свагда ће ошати задовољно вјечне милоје и нама браће дубави и милог ивијелачког сјећања. На вако би дружије и могао бити —

мили гости и драга браћа, да се овај нашо одушевљеном и не ојећамо Нашег срећно-га под нас долава, вид смо ујерени, да нас је и нама длава савада браја дубави, коју овагда и у свакој прилици најто прима Нашогмо Височанству на-шому оијећавањем Господару, према брајомо народу Црногорскоме и према овој милој, али ов. груди српске веома, која је од Косова до данас на дину и по-ине Српству и Славенству свагда јуначки, али највећу светињу очувала заставу срп-ске независности.

Поред тога, што је нама свечаност — драги гости и браћа, узвизана Ватинем долава, она је такође почастована и великијима одлима, који напостоно стигу на Цетиње са својих странах не само Српству него и Славенству.

Свечаност ова до највишег значаја узвињена је и грађанима поздравом, која је јуче отаго Н. В. нашоу пријавио поме Господару од Његовог Величанства Цара Руског Александра III. највећег Славена, кава га је наш дубави Господар нашо у депети, којом му је јавио о нашој олави, што дубоко у депети наглаваши, да је Цар највећу узвизају славености, као што ти и на овој браћо сјећамо.

И ота Нископоштована Господо, драги гости и браћа свиош на Подгориче (нашо Н. В. Господару, како ота веома и адовољно братењем српством у Црној Гори. Господар је био врло чувствителан на то, и по својој жељи, да Нам се нама браја и родољубни срца небуна међу нама сваијем задовољством и радомју, ујерени, да ће Нам бити мило чути овакву царску ријеч благовољно је дати ми да Вам доносим и прочитам овај телеграм Њего-вог Величанства Цара Руског Александра, који гласи:

„Заручујући се из свег срца чувствима, која у Русији пробудује светињом по пра-вадољоту славености, воју Црна Гора слави и Њом омијом Књаза, молим Ваме Нископоштоване, да примите Моја честитања и неврну алаву на чувств, која Ма нара-жавамо.“

Дубоко појамећи овакву дубав Царску на Његово Височанству нашоу Господару тако и Његово веома саучења у овој нашој светињом узвињеном брајко-сам: Нена живи Цар Русији Александар III! Нена живи овијем једношлеме и једно-вјерни браја наш народ Русији!

Ова здравница г. Митрополита била је прекидана клице пута са „живко“, а кад на завршотку Митрополит узви-нио да жави Његово Императорско Величанство Руски Цар, да жави во-лики брајни народ Руски, клицају Живко! не бјеше краја.

Мало после гости су почели устијати са трезе опростивши се са мјесним старешинама и упутило се на лађе и на параброд. Кад се параброд кроуо, на обали и на свим думками до крава и околу ње стадоше пупати цлотуни из пушак; то крајински бата-леон испраћа своје мило госте. Са параброда и на лађа одговорнио им са пупиљом и свидљиво шешира. Призор лијеп врло дирљив!

„Подгоричанин.“

Кад је „Даница“ извогла између Вранине и Лесендре, заустави је зава од лађа цеклинеких, пупијех млађијех цеклинеких глава и одушевљеног народа, са здравницом и бурнијема уклицима: „Живко! живко! живко! живко!“ И ту гости прихвата здравнице, које им добро дођоше по овој жеги поноћенијо.

На Лесковцу, у Књажевском Дворцу, попод доболог хлада била је приутоњена пуну грена, за којом се гости одморише и подиријенише. И ту су наравно настављене здравнице најодушевљеније, од којих доносимо извешћу г. Пана Каменировића Н. С. Престолонаследику:

Дини Санјотаро Нашејединија (Гласом српски овај) Г. овог двора ће се гости Кроз највише често сјај!

Ја се сјећам на крстоња Књажевског срећни дам, Надратили славном чоду Дух миј авд би слободни!

„Боже Књажевско Чедо нам живи, „Бољу будућност отвори нам. „Ти који чиниш да вјри живи „Пријети могуће је! Г. годи нам,

„Из овог крва ће се слобода „Занити Српски за крви хад, „Чини да снеса проточе вода, „Свесан нам Боже Славенски род.“

Овако сам изјавио И да мого срца туд! Намом двадест и два лета Омет „аво прелам сад.

Још: „Дједога се о браћом сретом, „Пуним дуа вилисног, „Наштају да мога „Нам Даница живи Бог.“

Тад свечано ја обехах, — Наа сав ма длава већ Српској браћи у часе добар Да падају држим реч.

Живи Боже длава многа Нашејединија витешот. Савг Славенство вој је длава И преламог Дома Савг!

Дуготрајно „Живко! живко! живко!“ оризо се између убавог Обода и стр-мог сурог Костадиња.

Г. Стеван Н. Поповић подиго је врло духовиту здравницу г. Војводи Платону, преставнику Његовог Ви-сочанства на овом излету, која је одушевљено примљена.

Но док су се ту гости тако посе-лила, на другој страни се највећим звуцима радиле, да се списе живот једног од најдлавијих гости на Воке, прота Мјурора који се био још на Пла-ници ошупто саоб. Оно чега су радили извешће доктори: Јукић, Пани, То-мић, Савимброс, Опачинов и Кивачо-вић. Али им нитко не даде ништа не помогне. И у шест сати извешће једно од најдлавијих госторника на овој свечаности.

Кад се пренесе прии глас међу излетницима и по веселој пароници извешће мртви тишина... и у 8 са-ти крену са Ријеке тужни опрмод пут Цетиња.

О симпатичном дочеку и спроводу покојнога Петра Мишора на Цетињу била је ријеч у овом листу, и пошас-дије почасту учинише врло покојнику у њашој престојници свакога су задо-вољило.

У суботу вечер била је у „Зет-ском Дому“ престави „Ватканско Ц-ринце“, а у недјељу вечер концерат проф. Карбулаке у присуству Височан-ствоног Двора.

Н. В. Господар и Н. С. Престо-лонашљединија примали су госте поједи-но у опростивнијем аудијенцима по чи-тав дан: а одбирници су их испраћа-ли и с њима се испраћали и растаја-ли на најдлавијим начини.

ТЕЛЕГРАФСKE ЧЕСТИТКЕ

Његовом Височанству
Књазу НИКОЛИ I

Преко краљевско-италијанске Легације
при Височанственом Књажевском Двору.

Bologna. — L' università di Bolo- gna partecipa dei sentimenti che in danno il Comitato presieduto da S. A. R. il Prin- cipe Nicola a celebrare solennemente il IV centenario della stampa presso la Nobile Herba, prega V. E. a fare conoscere alla prefata A. R. come essa sia desiderosa di manifestare la propria simpatia verso il Mon- tenegro e la stima e l' ammirazione per i suoi, che la nazione Herba ottiene nel campo delle lettere e delle scienze offre a S. A. R. il Principe Nicola, presidente del Comitato, le sue più vive congratulazioni e felicitazioni.

Raffini — Revere.

Bologna. — L' università universitet учествовају у ојећајима, што поштане Обод, председан Н. В. Књазом Николај, да свечано преселани четирто стодеће узвиза штамо у српском народу, моли Н. Г. да достави до клица Његовом Нисо-чанству како он може отарити свију светињу према Црној Гори и пошту и длавају оујеренима, што је Српски народ поштано на пољу кичењности и наука, подиош Н. В. Књазу Николај, председнику Одбора, своја највиша честитања и добро жеља.

Руски — Ревер.

Roma. — All' Augusto Principe di Montenegro che col prido suo popolo, ce- lebra solennemente il quarto centenario della introduzione della stampa nel suo Stato, la Università degli studi di Roma manda plausi ed auguri; al tempo alla nobile frata e fa voti affinché quelli stessi caratteri che, on giorno mandati da Venezia a S. Nicolò di Obod, propagarono nella penisola balcanica il verbo di fratellanza fra i popoli slavi e in essi tennero vivi i germi del sapere e la fede nei loro destini durante l' età del so- lvaggio, aguzzino ad essere simbolo e stra-

mento sempre più efficace della loro prospe- rità e concordia con le altre Nazioni.

Il Rettore Luigi Maurici.

Рим. — Уваженимо Господару Црна Горе, која са својим јуначијем народом свечано слави четирто стодеће узвиза штамо у Његову Државу, римски универ-ситет анлаудара и честити: придрмује се племенитој светињом и моли Бога, да она мота саво, што, невад послана на Мстак на мо са. Никола на Ободу, раширите по баванском илуостру ријачи братињом међу славенским народима и међу нама уздржано мило клице плава и вјере у кичују будућност за аријемо робовања, наставо бити савномом и средетом ове-ти млијим мховија напредовања и савлава са другијем народима.

Ректор Лујџи Мауриси.

Глајкелберг. — Ваше Височан-ство нама благовољно пријодом позива лутурне славе у Ободу примити и моје најмјерије честитие. Храбри родољуби гласају на Ваше Височанство племенитог Књаза-Нископоштованог и светиња на-дава. Живко! живко! живко! живко! Славна Ободу! Најолавиј штавова Вамог Нисо-чанства —

Др. Стјепан из Мелетић.

Преславном Одбору.

Београд. — Саријечени болошћу са мола штамо нашо пошом светом крму, вјером свједоу јединствено у историји борбе за свету вјеру и слободу, кичу и воликом дулу пригостењем сокола, који му у борбе не даде пошати, са братском жељом да га од сада и на пољу културе прате срећа и слава.

Соција и Никола Суваров.

Кљинава. — Духовно учествовајући у славу српском шавома издрва са усавијени: Славна осавијоу Црнојевини и духовни Манастију! Славна достјини поштомцама Св. Саво! алава приређавачима! За учествовај абор Косић пресјадни.

Кљинава. — У дулу учествовајемо у прослави длавињо! те вичемо: Гдје је врло клицу заштитило, оадје нема и плодом просвјет! Славна! Др. Веселиновић и Мили Петровић адвокати.

Кљинава. — Славна осавијоу прве наше штампарије! Славна калуђеру Мана-стију! Примаме а алава приређавачима! Длавољачко Друштво.

Кљинава. — Нена се покоси Црна Гора, што је она Српству дала прву ва-турну лучу! Славна воштити Вурђу Цр-нојевини и калуђеру Манастију, тијом уа Св. Саву, првим апостолским српским, који су најбоље иштовали науку Карила и Ме-тода! Славна приређавачима!

Друштво „Гула.“

Кљинава. — Честитамо четиресто-годишњицу прославе и вичемо: сретно вам слава! Јован Радаи.

Ковија (манастир у Бањој). — Пова-дрвама знаменито прославу прве српске ободне штампарије нао ошму славу ан-јелног Српства. Славна знаменитом Црно-јевини! Славна калуђеру Манастију, Пахо-мију и осталим поштитим трудбеницима! И нека је слава свима српској! Подрвама приређавачима ове знамените српске славе име Књажевска обатави поштурог Рајна — Игумен Митро Вурђевић са братствима.

Ковија. — Савуљени у манастиру Ковију на славу Св. Аранђела Гаврила, у обатави славног Рајна и у задужбини Св. Саво, подрвама четирстогодишњу прославу Ободне штампарије. Славна Црно-јевини, о. Манастију и осталим трудбеници-ма! Славна свима српској! Братско поздра-ваје поштитицима!

На поштурје Св. Аранђела Гаврила у име десетину тасула сабрањих оадје ви-клицима братство: Игумен Митро, Јереме-јаси: Пахомије, Јосиф, Герман и Гаврил дјаном; гости: архимандрити прирорски Младен и гавриљачи Јованије; парох: Андрија вјервајденис, поштарја пошвад-сан, Триоунићки биоградни; Ђанин Георг-ија Велики; калуђери: Сергије, Татоли, Ремејанин; пресвотри и учитељи: Милин А. Јовановић, Јеремеја, Ниса Прибичић, Стева Стефановић, Митко Ковачић, К. Милошевић, Ђанин Сабљина, Нодан Но-повић, Мупица, Др. Јовановић, богослов Мајсторинић, медицинар Новадић.

Ковија. — Господица у Шајванској ду-ховно са придрмују нашо славу, ави-чући: слава осавијоу прве наше штап-парије! Хвала приређавачима светињом! Српска читавица: Митро Нејак пресјод-ни, Мили Поповић пероваја.

Лавов. — Честитамо знамениту светињому славенско културо. Желимо

У књ. прилог. државни/штампарија.